

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Tržaška cesta 19, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00

F: 01 478 81 70

E: gp.mzi@gov.si

www.mzi.gov.si

Številka: 007-152/2025/33-0231

Ljubljana, 19. 9. 2025

EVA 2025-2430-0014

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Uredba o dopolnitvah Uredbe o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabni in režimu učinkovitosti na javni železniški infrastrukturi – gradivo za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 – ZF) je Vlada Republike Slovenije na ... redni seji ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je izdala Uredbo o dopolnitvah Uredbe o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabni in režimu učinkovitosti na javni železniški infrastrukturi (EVA 2025-2430-0014) in jo objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za infrastrukturo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Ministrstvo za finance
- Direkcija RS za infrastrukturo
- SŽ-Infrastruktura, d.o.o.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Mag. Alenka Bratušek, ministrica za infrastrukturo

Mag. Andrej Rajh, državni sekretar, Ministrstvo za infrastrukturo

ITP

Monika Pintar Mesarič, generalna direktorica Direktorata za železnice, žičnice in upravljanje prometa Karmen Praprotnik, direktorica Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Uredba o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabnini in režimu učinkovitosti na javni železniški infrastrukturi (Uradni list RS, št. 8/23) določa postopke dodeljevanja vlakovnih pot. V letu 2024 se je začel projekt nadgradnje železniškega vozlišča Ljubljana s posledično zmanjšano pretočnostjo železniškega prometa in kompleksnejšim izvajanjem zapor prometa, ki povzroča bistveno večje stroške prevoznikov in posledično zahteva drugačno rešitev izplačila nadomestil kot so določena v uredbi. Predlagano je, da omejitev višine nadomestila motenj v železniškem prometu, ki je omejena na 90 odstotkov višine uporabnine, za leti 2024 in 2025 ne velja. Nadomestilo za ti dve leti se določi z obsegom sredstev s pogodbo o izvajanju obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture. Predlagano je tudi, da vlada dopolni obseg oprostitve plačila uporabnine za obdobje od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2027 na način, da so zaradi večjih investicijskih del vsi prevozniki v železniškem prometu oproščeni plačila uporabnine, v istem obdobju prevozniki tudi niso upravičeni do nadomestila za motnje v železniškem prometu.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
Predlagane finančne posledice ne bodo vplivale na vladi sprejete proračunske limite za leti 2026 in 2027 saj predlagana dvoletna oprostitev plačila uporabnine ne bo predstavljala opurtinitetnega stroška za javne finance, ob čemer že sedanja potencialna pozitivna razlika predstavlja le manjši del uporabnine.		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo	2431-20-0001 Obnavljanje železniške infrastrukture 2021- 2030	153192 Vzdrževanje železniške infrastrukture		8.000.000
Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo	2431-20-0024 Vzdrževanje železniške infrastrukture 2021- 2030	153192 Vzdrževanje železniške infrastrukture		10.000.000
SKUPAJ				18.000.000 EUR
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	DA/NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE – Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE	

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Gradivo je objavljeno na spletni strani e-demokracije. Datum objave: 1. 7. 2025

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- občine in združenja občin ali pa navedite, da se gradivo ne nanaša nanje.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

Mag. Alenka Bratušek
ministrica

PREDLOG
(EVA 2025-2430-0014)

Na podlagi enajstega odstavka 15. člena in devetega odstavka 15.d člena Zakona o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečiščeno besedilo in 30/18, 82/21, 54/22 – ZUJPP in 18/23 – ZDU-10) Vlada Republike Slovenije izdaja

U R E D B O

**o dopolnitvah Uredbe o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabnini in režimu učinkovitosti na javni
železniški infrastrukturi**

1. člen

V Uredbi o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabnini in režimu učinkovitosti na javni železniški infrastrukturi (Uradni list RS, št. 8/23) se v 42. členu za šestim odstavkom doda nov, sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Vlada Republike Slovenije lahko določi, da so zaradi večjih investicijskih del na javni železniški infrastrukturi vsi prevozniki v železniškem prometu oproščeni plačila zaračunane uporabnine za dostop do javne železniške infrastrukture. Oprostitev uporabnine ne velja za neizkoriščene ali prepozno odpovedane vlakovne poti, povišano uporabnino iz sedmega odstavka 35. člena te uredbe, uporabnino za dostop do objektov in naprav za izvajanje železniških storitev in storitev, ki se zagotavljajo v teh objektih ter za dodatne in pomožne storitve.«.

2. člen

V 45. členu se v prvem odstavku za drugim stavkom doda nov, tretji stavek, ki se glasi:
»Prevoznikom, ki so oproščeni plačila uporabnine, nadomestilo ne pripada.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

3. člen

(višina nadomestila za leti 2024 in 2025)

Omejitev višine nadomestila motenj v železniškem prometu iz prvega odstavka 45. člena uredbe za leti 2024 in 2025 ne velja. Višina nadomestila za ti dve leti se določi s pogodbo o izvajanju obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja, obratovanja in obnavljanja javne železniške infrastrukture.

4. člen

(oprostitev plačila uporabnine)

Za obdobje od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2027 so vsi prevozniki v železniškem prometu oproščeni plačila uporabnine, razen za neizkoriščene ali prepozno odpovedane vlakovne poti, povišano uporabnino iz sedmega odstavka 35. člena uredbe, uporabnino za dostop do objektov in naprav za izvajanje železniških storitev in storitev, ki se zagotavljajo v teh objektih ter za dodatne in pomožne storitve. Prevozniki iz tega odstavka za obdobje od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2027 niso upravičeni do nadomestila za nastale stroške zaradi motenj v železniškem prometu iz 45. člena uredbe.

5. člen

(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-152/2025
Ljubljana, dne
EVA 2025-2430-0014

Vlada Republike Slovenije
dr. Robert Golob
predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

Podlaga za sprejetje spremembe uredbe je enajsti odstavek 15. člena in deveti odstavke 15.d člena Zakon o železniškem prometu (Uradni list RS, št. 99/15 – uradno prečiščeno besedilo in 30/18, 82/21, 54/22 – ZUJPP in 18/23 – ZDU-1O)

15. člen (dodelitev vlakovne poti)

(1) Prevoznik lahko opravlja vožnjo na javni železniški infrastrukturi, če je njemu ali drugemu prosilcu, za katerega opravlja prevoz, dodeljena vlakovna pot.

(2) Pravice do uporabe vlakovne poti, ki je dodeljena prosilcu, ni dovoljeno prenesti na drugega prevoznika ali jo uporabiti za drugo storitev.

(3) V kolikor prevoznik trguje z vlakovno potjo v nasprotju s prejšnjim odstavkom, ga upravljavec izključi iz postopka dodeljevanja vlakovnih poti za veljavno in novo voznoredno obdobje.

(4) Če prevoznik uporablja vlakovno pot, ki je bila dodeljena prosilcu, ki ni prevoznik, za izvajanje njegove poslovne dejavnosti, se to ne šteje za prenos pravice uporabe.

(5) Upravljavec lahko dodeli vlakovno pot prosilcu, ki nima sedeža v državi članici Evropske unije, če je zagotovljena vzajemnost pogojev in postopkov dodeljevanja vlakovnih poti z državo, kjer je registriran prosilec.

(6) Prosilec mora vložiti popolno vlogo za dodelitev vlakovne poti, ki bo dodeljena za novo voznoredno obdobje, najpozneje do drugega ponedeljka v mesecu aprilu tekočega leta. To ne velja za vlakovne poti za določen namen, ki se dodeljujejo sproti glede na vloge prevoznikov in glede na proste zmogljivosti javne železniške infrastrukture. Upravljavec mora o vlogi za dodelitev vlakovne poti, ki jo je prejel od prosilca ali mu jo je poslal pristojni organ države, na ozemlju katere je izhodiščna točka določene prevozne storitve v železniškem prometu, odločiti najpozneje do drugega ponedeljka v mesecu oktobru tekočega leta, o zahtevi za dodelitev vlakovne poti za določen namen pa mora odločiti najpozneje v petih dneh od prejema popolne vloge. V postopku dodeljevanja vlakovne poti se uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, če s tem zakonom ni drugače določeno. Zoper odločitev upravljavca lahko prosilec vloži pritožbo na regulatorni organ. Pritožba zoper odločitev upravljavca ne zadrži izvršitve. Vlogo, ki je bila zavrnjena zaradi nezadostnih infrastrukturnih zmogljivosti, prosilec lahko ponovno vloži za eno od naslednjih prilagoditev voznega reda omrežja. Zainteresiranim strankam morajo biti na voljo datumi teh prilagoditev. Upravljavec praviloma dodeljuje vlakovne poti enkrat letno ob pripravi novega voznega reda omrežja za novo voznoredno obdobje.

(7) Vloga za dodelitev vlakovnih poti iz prejšnjega odstavka se vloži po elektronski poti v spletno aplikacijo upravljavca. Dostop do uporabe spletne aplikacije se omogoči na podlagi pisne vloge prosilca upravljavcu, ki uporabniku dodeli uporabniško ime in geslo. Upravljavec odloči o dodelitvi vlakovne poti v spletni aplikaciji. Odločitev se šteje za vročeno prosilcu, ko je vnesena v spletno aplikacijo. Za postopek dodeljevanja vlakovnih poti se upravna taksa ne zaračuna. Vlakovne poti na železniških tovornih koridorjih, vzpostavljenih na podlagi Uredbe 913/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o evropskem železniškem omrežju za konkurenčen tovorni promet (UL L št 276 z dne 20. 10. 2010, str. 22), se dodeljujejo v skladu s to uredbo.

(8) Pri dodeljevanju vlakovne poti mora upravljavec upoštevati naslednje kriterije:

- obseg storitev;
- čim večjo izkoriščenost javne železniške infrastrukture;
- obseg dodatnih storitev, ki jih bo potreboval prevoznik;

- ponujena jamstva za dobro izvedbo prevoznih storitev v železniškem prometu na zaprošeni vlakovni poti;
- druge elemente, ki vplivajo na gospodarno upravljanje javne železniške infrastrukture.

(9) Prevoznik, ki mu je dodeljena vlakovna pot, mora opravljati prevoz v javnem železniškem prometu skladno s predpisi, ki urejajo varnost v železniškem prometu. S pogodbo prevoznik in upravljavec natančneje uredita medsebojna razmerja v zvezi z zagotavljanjem tehničnih in drugih pogojev varnosti železniškega prometa. Določbe pogodb, ki jih sklepa upravljavec s prevozniki, morajo biti nediskriminatorne.

(10) Upravljavec lahko zlasti v primeru preobremenjene infrastrukture ukine vlakovno pot, ki jo prevoznik uporablja najmanj en mesec v manjšem obsegu, kot ga določa program omrežja, razen če se to zgodi zaradi neekonomskih razlogov, na katere prevoznik nima vpliva.

(11) Vlada podrobneje predpiše način dodeljevanja vlakovnih poti ter način uporabe kriterijev in pomen posameznega kriterija iz osmega odstavka tega člena.

15.d člen (uporabnina)

(1) Za uporabo javne železniške infrastrukture prevoznik plačuje upravljavcu uporabnino, ki je enakovredna in nediskriminatorna za prevoznike v železniškem prometu, ki opravljajo enakovredne prevozne storitve na podobnem delu trga. Uporabnina je namenjena kritju stroškov opravljanja dejavnosti upravljavca.

(2) Uporabnina za minimalni paket storitev dostopa do javne železniške infrastrukture iz tretjega odstavka tega člena in za dostop do infrastrukture, ki povezuje objekte iz četrtega odstavka tega člena mora biti enaka stroškom, ki nastanejo neposredno pri izvajanju storitve železniškega prevoza.

(3) Minimalni paket storitev dostopa do javne železniške infrastrukture obsega:

- obravnavo prošelj za dodelitev železniških infrastrukturnih zmogljivosti;
- pravico do uporabe dodeljenih zmogljivosti;
- uporabo železniške infrastrukture, vključno s kretnicami in tirnimi zvezami;
- vodenje- upravljanje in signalizacijo z urejanjem, odpravo ter sporočanjem in zagotavljanjem informacij o voznjah vlakov;
- uporabo napajalnega sistema za električno vleko, kjer je na voljo;
- vse druge informacije, potrebne za izvajanje ali opravljanje prevoznih storitev, za katere so bile zmogljivosti dodeljene.

(4) Objekti za izvajanje železniških storitev do katerih je potrebno omogočiti dostop so:

- potniške postaje, njihova poslopja in druge naprave, vključno s prikazovalniki potovalnih informacij in primernimi prostori za izdajo vozovnic;
- tovarni terminali;
- ranžirne postaje in naprave za sestavo vlakov, vključno z napravami za ranžiranje;
- odstavni tiri;
- naprave za vzdrževanje, z izjemo večjih vzdrževalnih naprav, namenjenih za hitre vlake ali druge vrste voznega parka, ki potrebujejo posebne naprave;
- druge tehnične naprave, vključno z napravami za čiščenje in pranje;
- naprave v morskih pristaniščih in pristaniščih v notranjosti držav, povezane z železniškimi dejavnostmi;
- naprave za podporo;
- naprave za oskrbo z gorivom in oskrba z gorivom, za katere se uporabnina na računih prikaže ločeno.

(5) Uporabnina za minimalni paket storitev dostopa do javne železniške infrastrukture iz tretjega odstavka tega člena in za dostop do infrastrukture, ki povezuje objekte iz prejšnjega odstavka se lahko:

- poveča za dajatve, ki odražajo nezadostno infrastrukturno zmogljivost na določenem odseku v času preobremenjenosti infrastrukture;
- poveča za stroške vplivov železniškega prometa na okolje, vendar samo če se ti stroški zaračunavajo tudi cestnemu tovarnemu prometu skladno s pravom EU, pri čemer mora biti zagotovljena sledljivost izvora in zaračunavanja teh stroškov;
- poveča za pribitke na podlagi učinkovitih, preglednih in nediskriminatornih načel. Preden se lahko naložijo pribitki, mora upravljavec oceniti njihov pomen na specifične tržne segmente in pri tem morajo biti upoštevani najmanj pari iz točke 1 Priloge VI Direktive 2012/34/EU. Seznam tržnih segmentov se objavi v programu omrežja največ za pet let, ki mora biti spremljan s strani regulatornega organa;
- poveča za posebne investicijske projekte ali posebne investicijske projekte, ki so bili dokončani po letu 1988 na podlagi dolgoročnih stroškov takšnih projektov, če ti povečujejo učinkovitost ali stroškovno

učinkovitost, in jih drugače ni mogoče ali jih ni bilo mogoče izvesti ter lahko vključuje tudi delitev tveganja, povezanega z novimi naložbami ali;

- zmanjša zaradi uporabe železniških koridorjev iz Uredbe Komisije (EU) 2016/919 z dne 27. maja 2016 o tehnični specifikaciji za interoperabilnost v zvezi s podsistemi vodenje- upravljanje in signalizacija železniškega sistema v Evropski uniji (UL L št. 158 z dne 15. 6. 2016, str. 1).

(6) Upravljavec v programu omrežja določi način obračunavanja uporabnine.

(7) Za uporabo objekta za izvajanje železniških storitev se uporabnina plačuje upravljavcu objekta, ki jo uporablja za financiranje svoje dejavnosti.

(8) Upravljavec mora prosilcu zaračunati dajatev za rezervacijo vlakovnih poti, kadar prosilec, ki mu je bila vlakovna pot dodeljena, vlakovne poti ali njenega dela ne uporablja. Merila in način zaračunavanja takšnih dajatev določi upravljavec v programu omrežja.

(9) Vlada predpiše vrednotenje kriterijev za določanje višine uporabnine, varščine, postopek poračunavanja varščine in uporabnine, način plačevanja in evidentiranja vplačil, oprostitve plačevanja, nadzor nad plačevanjem ter sankcioniranje neplačevanja uporabnine.

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

/

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

/

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

Uredba o dodeljevanju vlakovnih poti, uporabnini in režimu učinkovitosti na javni železniški infrastrukturi (Uradni list RS, št. 8/23) določa postopke dodeljevanja vlakovnih poti (naročanje, izdelavo in dodelitev vlakovne poti ter način uporabe kriterijev in pomen posameznega kriterija za dodeljevanje vlakovnih poti na javni železniški infrastrukturi), vrednotenje kriterijev za določanje višine uporabnine, varščine, postopek poračunavanja varščine in uporabnine ter oprostitve plačevanja uporabnine. V uredbi so predpisani tudi postopki in časovni termini naročanja vlakovnih poti za letna naročila v rednem in zapoznelem postopku, vključno z njihovimi spremembami in popravki, ter postopki in časovni termini za naročila ad hoc vlakovnih poti. Z uredbo pa je določen tudi način in časovni načrt priprave, izdelave, usklajevanja, sprejetja in objave voznega reda omrežja ter izvajanje režima učinkovitosti v železniškem prometu.

Uredba v šestem odstavku 42. člena omogoča oprostitve uporabnine posameznim prevoznikom, ki izvajajo javno gospodarsko službo. V letu 2024 pa se je začel projekt nadgradnje železniškega vozlišča Ljubljana s posledično zmanjšano pretočnostjo železniškega prometa in kompleksnejšim izvajanjem zapor prometa, ki povzroča bistveno večje stroške prevoznikov in posledično zahteva drugačno rešitev izplačila nadomestil, kot so določena v 45. členu uredbe. Veljavna rešitev z omejitvijo višine izplačila nadomestil na 90% uporabnine, ki je primerna za redne razmere, lahko povzroči pomembne negativne posledice v zmanjšanju obsega prevoza, ne samo za čas izvajanja nadgradnje, temveč tudi po zaključku del zaradi oteženega poslovanja prevoznikov v prehodnem obdobju. Predlagano je, da vlada v 42. členu dopolni obseg oprostitve plačila uporabnine za obdobje od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2027 na način, da so zaradi večjih investicijskih del vsi prevozniki v železniškem prometu oproščeni plačila uporabnine.

V nadaljevanju Uredba v prvem odstavku 45. člena določa, da pripada prevoznikom zaradi motenj v železniškem prometu, ki nastanejo zaradi nepravočasne najave izvajanja investicijskih del na javni železniški infrastrukturi, denarno nadomestilo za nastale stroške, pri čemer višino najvišjega nadomestila, ki se izplača prevoznikom za posamezno leto omejuje na 90 odstotkov višine uporabnine, ki jo plača posamezni prevoznik v tem letu. Posledično na predlagano oprostitve plačila uporabnine za vse prevoznike je predlagano tudi, da prevoznikom, ki so oproščeni plačila uporabnine nadomestilo ne pripada. Ob tem je

predlagano, da omejitev višine nadomestila na 90 % višine uporabnine, za neizplačane motnje v železniškem prometu za leti 2024 in 2025 ne velja. Nadomestilo bo za ti dve leti določeno z obsegom sredstev s pogodbo o izvajanju obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture

Oprostitev plačila uporabnin prevoznikom ne vpliva na Agencijo za komunikacijska omrežja in storitev Republike Slovenije kot regulatorni organ za železniški promet, saj bo uporabnina obračunana, vendar bodo prevozniki oproščeni plačila uporabnine, kar pa ne vpliva na izdajo odločb o plačilu zavezancev za delovanje regulatornega organa AKOS.

Sredstva uporabnine so v zadnjih letih postala pomemben vir financiranja obvezne gospodarske javne službe, s spremembo uredbe pa bo ta vir v letih 2026 in 2027 manjkal, zaradi česar je potrebno ta vir nadomestiti. Za leti 2026 in 2027 je za vsako leto predvidena višina uporabnine 17.500.000. Sprememba uredbe bo tako imela določene finančne posledice, pri čemer bodo manjkajoča sredstva za izvajanje obveznega gospodarske javne službe vzdrževanja in obveznega gospodarske javne službe obratovanja zagotovila iz proračunskih sredstev za obratovanje in vzdrževanje, ki se bodo načrtovala v proračunu 2026 in 2027. Po spremembi uredbe prevozniki poleg oprostitve plačila uporabnine do konca leta 2027 ne bodo upravičeni do nadomestila zaradi motenj v železniškem prometu. Direkcija RS za infrastrukturo bo tako imela manjše odhodke za te namene in bo lahko sredstva, ki so v proračunu za leto 2026 na postavki »Nadomestila prevoznikom – vpliv investicij na obratovanje javne železniške infrastrukture«, predvidene za izplačilo nadomestil, namenila za financiranje obvezne gospodarske javne službe.

Predlagano je, da oprostitev uporabnine ne velja za neizkoriščene ali prepozno odpovedane vlakovne poti, povišano uporabnino iz sedmega odstavka 35. člena, uporabnino za dostop do objektov in naprav za izvajanje železniških storitev in storitev, ki se zagotavljajo v teh objektih ter za dodatne in pomožne storitve. Povišana uporabnina se lahko zaračunava, če je upravljavec to predvidel v programu omrežja oziroma je predložil ukrepe za odpravo preobremenjene javne železniške infrastrukture in te ukrepe dejansko izvaja. Skladno sklepom Vlade se bo za drugi tir plačevala povečana uporabnina okvirno 500.000 letno.

